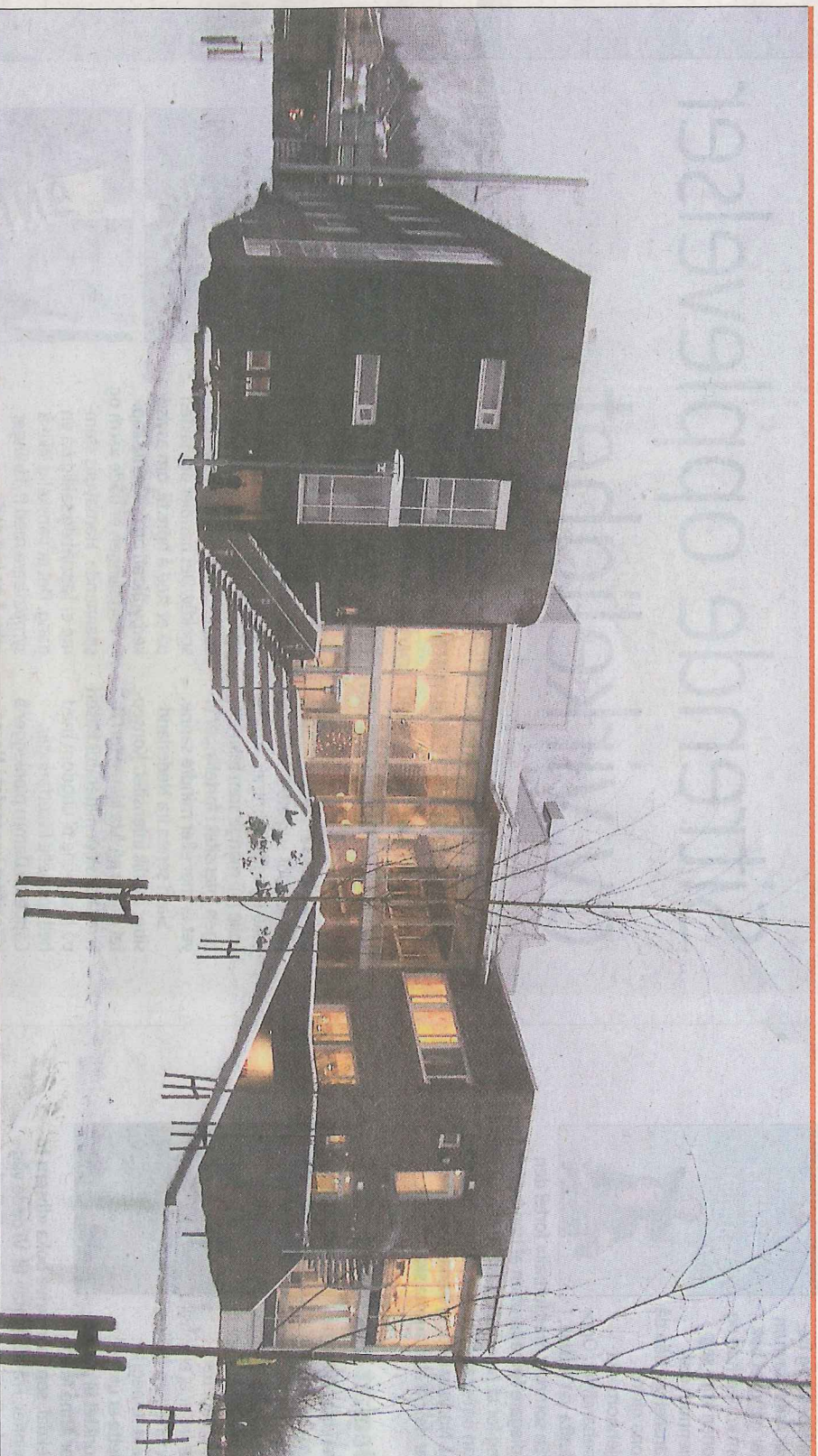

Norge treng ein regional politikk for forskning.

Ta heile landet i bruk

KVALITET OG RELEVANS: Ei evaluering viser at oppdragsgjeverar opplever fagleg kvalitet og relevans like god hos dei regionale institutta som hos nasjonale forskingsinstitutt. Biletet er frå Høgskolen i Sogn og Fjordane.

ARKIVFOTO: LINK ARKITERER

FORSKING

REGJERINGA HAR nyleg lagt fram to Stortingsmeldingar; Regionalmeldinga og Forskningsmeldinga. Begge har gode skildringar og analysar av kva kunnskap betyr for samfunnsutviklinga. Men kvar er politikken for å «ta helle landet i bruk»?

Framtida for dei regionale kunnskapsmiljøa ligg i sterkare spesialisering mot regionspesifikke kunnskapsbehov. Det krev ein nasjonal politikk som styrkar dei regionale kunnskapsmiljøa. Den finn vi ikkje telkn til, verken i Forskningsmeldinga eller Regionalmeldinga.

DEN OFFENTLEGE finansieringa av forskning i Norge er sterkt sentralisert. I 2010 gjekk 92 prosent av tildelinga av forskningsmidlar frå Norges forskningsråd til forskingsmiljø i Oslo-området (inkl. As), Bergen, Trondheim og Tromsø. Sjølv om 70 prosent av all næringsverkefnd og offentleg tenesteproduksjon skjer utanfor dei fire storbyregionane, går berre åtte prosent av forskningsmidlane til desse delane av landet.

FAGLEG FORNYING og vidareutvikling av FOU-miljø utanfor sentra blir tilsvarande utfordrande. Dei regionale forskingsinstitutta har lågare basisløyving frå Forskningsrådet enn nasjonale institutt. Forskningsmeldinga signaliserer at politikken overfor dei regionale institutta ligg fast, trass i at evalueringa av institutta tilfår like vilkår med nasjonale institutt. Dette reduserer også effekten av viktige regionalpolitiske program som

Arena, NCE, VRI og regionale forskingsfond, som er innretta mot å hauste frå desse kunnskapsmiljøa.

REGIONALMELDINGA peikar på at «Fysisk nærleik til FOU-miljø og andre verksemdar er viktig, men viktigast er tilgangen til rett kompetanse». Det er vi samde i. Samtidig er det ingen motsetnad mellom fysisk nærleik og rett kompetanse.

Fysisk nærleik inneber også kulturell nærleik; felles referanseramme, omgrepsapparat mv. Innovative klynger består av bedrifter og kunnskapsmiljø i tittstultt samspel.

FORSKINGSAKTIVE VERKSEMDE kan i utgangspunktet hente kunnskapen kor som helst, det vere seg i Alesund, i Trondheim eller i Boston. Men for verksemdar som er like forskingsaktive, er det nødvendig å arbeide stegvis med å identifisere innovasjonsområde og kunnskapsbehov, og utvikle eit tiltitsfullt og relevant forskingssamarbeid. Då er nærleik – fysisk og kulturell – ein føresetnad.

EI NYLEG FRAMLAGD evaluering viser at oppdragsgjeverar opplever fagleg kvalitet og relevans like god hos dei regionale institutta som hos nasjonale forskingsinstitutt, trass i at dei regionale institutta har mindre ressursar til fagleg oppdatering enn dei nasjonale.

Evalueringa finn at hovudutfordringa framover vil vere å utvikle meir robuste fagmiljø med god vitenskapleg kvalitet.

Dette er utfordringar som alle kunnskapsmiljø lokalisert utanfor universitetstebnane opplever.

IFIG SSB var det i 2011 ein vekst på 11 prosent i FOU-investeringar i næringslivet, ei tilsvarende god utvikling. Tallet bedrifter som investerte i FOU gjekk derimot ned med 10 prosent, slik at berre 18 prosent av norske bedrifter investerte i FOU i 2012.

Technopolis uttrykker i si evaluering av Forskningsrådet uro for at Norge i for liten grad investerer i nye bedrifter og framtidens næringsliv i «skuggen» av oljesektoren. Dette gjer norsk økonomi endå meir einzijdig og omstillingsbehovet endå meir akutt den dagen oljeprisen fell og oljeproduksjonen avtek.

REGIONALE STYRESMAKTER SER UTFORDRINGA

INNOVASJONSTAKTA i norsk næringsliv er ffig. OECD sjåkande og lågare enn i våre samarbidsland. Når bedrifter og forskingsinstitutt samarbeider, aukar som fungerer som «open innovasjon», må bedriftene ha eigne ressursar til FOU og forskingsinstitutta tilstrekkeleg med frie ressursar til å fungere risikoavlastande for bedrifta. Nokre mellomstore by- og tettstadsregionar presterer svært godt i nasjonale rangeringar både i innovasjonsevne og eksportintensitet.

For slike regionar vil framtidig konkurransevne i stor grad vere eit spørsmål om tilgang til rett kompetanse.

Dei regionale forskingsinstitutta har ein viktig rolle i å mobilisere bedrifter til forskingssamarbeid og utviklingsprosasar. Det same gjeld overfor kommunar og resten av offentleg sektor regionalt. For både bedrifter og det offentlege er det svært viktig at FOU-miljøa er «nær» nok til å kunne formidle og gjere nasjonal og internasjonal forskingsbasert kunnskap relevant for lokale forhold.

HØGARE UTDANNING og forskning er viktig for å drive Norge framover. Ein suksess i norsk regionalpolitikk har vore å kombinere utnyting av rike natursursar med investeringar i utdanning og forskning. Nokre av dei mest dynamiske næringsklyngene i Norge er lokaliserte utanfor storbyregionane med dei tunge FOU-miljøa.

Felleseleminaren er at dei kombinerer sterk internasjonal orientering med tung regional forankring og samarbeid. Dei er globale og lokale – samtidig.

DESS MEIR KUNNSKAPSBASERT Norge blir, dess sterkare krav blir det stilt til samanheng mellom næringspolitikk, utdanningspolitikk, forskingspolitikk og regionalpolitikk. Vårt intrykk er at regionale styresmakter ser denne utfordringa og er klar til å ta eit større ansvar for utvikling av regionale kunnskapsmiljø.

AGNES LANDSTAD

Direktør Vestlandsforskning

DAGENS KULTURDEBATT

REFLEKSJON: Pstiken er en perfekt tid for refleksjon. Også over store spørsmål. Hva slags kunnskap trenger du for å ha et godt liv? Hvilken kunnskap trenger Norge mer av? Vi inviterer deg som er student eller elev til å delta i Bergens Tidende, Studentersamfunnet og UBS skrivekonkurranse i forbindelse med Christlekongressen 2013. Dikt, essay, kronikk eller tweet – det er opp til deg! Send til christie@bt.no innen fredag 5. april. God påskeuke!

Delta i kulturdebatten på kulturdebatt@bt.no. Mats lengde hovedinnlegg: 4500 tegn inkl. mellomrom, spalteinnlegg 1800 tegn.

LIV SIOTHEIM, JOURNALIST I BERGENS TIDENDE